

Pædagogisk læreplan 2016-2018

Børnehuset Tjørneparken

RØDOVRE KOMMUNE

Indhold

1. Læring og Læringsmiljø - Arbejdsgrundlag.....	- 3 -
2. Dagtilbuddets tilføjelser til læringsforståelse, pædagogiske værdier og principper, pædagogiske kendetegn/profil.....	- 3 -
3. Dagtilbuddets valg af pædagogiske metoder i forhold til den didaktiske del af læreplansarbejde.	- 5 -
3.a Konkret beskrivelse af et projekt ud fra SMTTE i forhold til 0-3 årige børn	- 6 -
3.b Konkret beskrivelse af et projekt ud fra SMTTE i forhold til 3-6 årige børn.....	- 7 -
4. Institutionens årsplan/årshjul august 2016 – juli 2018.....	- 8 -
5. Inklusion. Børn i udsatte positioner	- 12 -
5.a. Institutionens arbejde med inklusion i forhold til 0-6 årige børn - eksempler	- 12 -
5.b. Institutionens arbejde med inklusion i forhold til 0-6 årige børn – tegn på inklusion.....	- 13 -
6. Overgange: Hjem – dagtilbud – skole	- 13 -
7. Børnemiljøvurdering	- 14 -
8. Plan for samarbejdet med forældrebestyrelsen om den pædagogiske læreplan – Milepæle.....	- 16 -
9. Har I mere på hjertet.....	- 16 -

1. Læring og Læringsmiljø - Arbejdsgrundlag.

Det fælles grundlag for udarbejdelse af pædagogiske læreplaner for Dagtilbud i Rødovre Kommune hviler på følgende læringsforståelse.

Læring må forstås, som alle processer der fører til en varig kapacitetsændring, det være sig:

- kropsligt
- erkendelsesmæssigt
- følelses-, motivations- og holdningsmæssigt eller af social karakter, og som ikke udelukkende drejer sig om biologisk modning.

Læring er både en social og kognitiv proces. En væsentlig faktor er tilstedeværelsen af "den nærmeste udviklings zone"¹.

Det er ligeledes vigtigt at skabe læringsrum der giver mulighed for flow² i barnets leg og læring.

Den pædagogiske praksis tager udgangspunkt i en anerkendende³ tilgang til det enkelte barn og fællesskab.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal afspejle denne tilgang.

For at børnene har mulighed for at opnå optimalt læringsudbytte af dagligdagen, skal personalet i dagtilbuddet skabe gunstige læringsmiljøer og læringsrum for alle børn.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur, atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organisering og de metoder, der bruges i det enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

---

2. Dagtilbuddets tilføjelser til læringsforståelse, pædagogiske værdier og principper, pædagogiske kendetegn/profil.

I Tjørneparken arbejder vi for at sikre et værdigrundlag, med mål om at børnene opnår en række kvaliteter/værdier/egenskaber i den tid de er her, værdier som vi ønsker, skal være kendetegnene for os.

At børnene i dagligdagen er glade og trygge, hvor de bliver bevidste om alle deres følelser og at de bliver mødt, set, hørt og forstået af de voksne og af de øvrige børn.

At børnene bliver set, anerkendt, accepteret og værdsat for de unikke personer de er og at de opbygger et godt selvværd og selvtillid.

At de får/fastholder en stor nysgerrighed/videbegærlighed.

At de bliver selvhjulpne og i stand til at fordybe sig og kunne arbejde selvstændigt, såvel som i fællesskaber.

At de bliver en del af de demokratiske processer, får medbestemmelse og bliver i stand til at løse mindre konflikter.

At de bliver omsorgsfulde og gode kammerater.

For at vi som personale skal kunne støtte børnene i forhold til indholdet i værdigrundlaget og kunne føre det ud i livet, er der en række faglige kvalifikationer og kvaliteter, som vi ser, skal være til stede hos medarbejderne, kvalifikationer og kvaliteter som vi også ønsker, skal være kendetegnende for os.

At medarbejderne arbejder professionelt og har høj faglighed.

At medarbejderne er omsorgsfulde, imødekommende og tryghedsskabende, dette både i forhold til børn, forældre og kolleger.

At man arbejder anerkendende, støttende og er rummelige, både i forhold til det enkelte barn såvel som i forhold til grupper af børn.

At man til stadighed er reflekterende over egen praksis, for hele tiden at kunne sikre de bedste vilkår for børnene, for den pædagogiske udvikling og for at sikre optimale læringsmiljøer.

At man som medarbejder er stabil, fleksibel og konstruktiv og at man tager ansvar både for egen praksis såvel som for hele institutionen.

At vi vidensdeler og værdsætter diversitet, så vi sikrer et så bredt og højt niveau som muligt.

Hvad betyder værdierne for os? Og hvordan kan vi se dem udmøntet i praksis?

Professionalitet/høj faglighed

Det er personalets ansvar at skabe rum for en didaktik, der sikrer målopnåelse og mulighed for evaluering. Læring, trivsel og udvikling hos børn skal understøttes af pædagoger der motiverer, anerkender, guider og planlægger pædagogisk indhold i dagligdagen for børnene. Vi arbejder derfor i Tjørneparken både med en overordnet årsplan og med ugeplaner.

Planlægningen af aktivitetsforløb, udførelse af projekt/aktivitet samt efterfølgende evaluering, er med til at strukturere arbejdet i dagligdagen og sikrer overholdelse af de pædagogiske læreplanstemaer. Desuden kan det supplere arbejdet i dagligdagen med perioder af større fordybelse, hvor læringsmålene inddrages. Vi arbejder på denne måde med tegn på læring samt evaluering og dokumentation af praksis.

De fagpersonlige kompetencer skal altid bringes i spil og udvikles. For det første tilstræber vi, at sikre arbejdsvilkår, som giver medarbejderne tid og rum og støtte til at planlægge og koordinere aktiviteter. For det andet bestræber vi os på, at medarbejdere løbende får mulighed for videreuddannelse gennem egentlige uddannelser, gennem kurser, undervisning på institutionen, videndeling blandt medarbejderne, deling af faglige artikler m.m.

For det tredje arbejder vi med konstant refleksion over egen rolle og praksis, "hvorfor vi gør, som vi gør?", således bliver vores kompetencer bragt i spil og anvendt på tværs i huset.

Endelig ønsker vi åben kommunikation mellem alle medarbejdere, for at sikre et godt arbejdsmiljø og for at udnytte ressourcerne optimalt, genanvende erfaringer og sikre udbredelse af "best practise" til hele huset, hvilket understøtter udviklingen af at Tjørneparken bliver et hus med en fælles pædagogik og faglighed på samme høje niveau.

Omsorgsfulde, imødekommende og tryghedsskabende

De voksne skal være rollemodeller og tilbyde børnene trygge og klare rammer. Det relationelle arbejde barn/barn og barn/voksen, skal være med til at sikre omsorg og tryghed for barnet, som vi ser, lytter til og taler med.

Et godt arbejdsmiljø er en forudsætning for at få den optimale professionelle udvikling på tværs af huset, alle medarbejdere har derfor et ansvar for at agere kollegialt og professionelt.

Forældresamarbejdet er afgørende for børnenes tryghed. De voksne skal være imødekommende og lyttende overfor forældrene, som er specialister i deres egne børn, derigennem får vi de bedst mulige betingelser for barnets trivsel og udvikling.

Fællesskaber

Personalet sikrer at børnene tilbydes læringsmiljøer, hvor børnenes fællesskaber udvikles. Vi arbejder med fællesskaber på stuerne, men også på tværs af stuerne.

I vores pædagogiske projekter sikrer vi, at børn i Tjørneparken får mulighed for at danne nye fællesskaber. F.eks. samles skolegruppebørnene fra hele huset og danner relationer til hinanden og tilsvarende planlægges aktiviteter for andre grupper af børn, det kan være opdelt på baggrund af alder, køn, interesser eller andet. Fællesskaberne skal initieres af voksne som støtter og viser vejen for børnene.

Anerkendelse

Anerkendelse ser vi som en forudsætning for udvikling og læring. Børnene skal mødes af voksne, som anerkender det enkelte barn og børnegruppen. Det betyder, at vi ser og hører det enkelte barn. Vi kommunikerer i en ligeværdig tone og anerkender, at barnet har følelser og behov. Anerkendelse betyder ikke, at behov altid skal imødekommes, men at den voksne på en anerkendende måde, tilkendegiver overfor barnet, at man hører behovet. F.eks. "Jeg kan godt høre du rigtig gerne vil det, men det er ikke ok overfor din kammerat, at du tager legetøjet fra ham".

Relationen mellem barn/barn og mellem barn/voksen har stor betydning for barnets læringspotentiale. Derfor arbejder vi for, at børnene støttes i relationen til andre børn. De gode relationer skal styrkes med hjælp fra den professionelle voksne, der ser, hører, motiverer og guider barnet. Tilliden mellem børn og mellem barn/voksen skal være til stede, for at relationer kan styrkes og opbygges.

Læringsmiljøer

I Tjørneparken etablerer vi læringsmiljøer for børnene, hvor vi ser to former for læringsmiljø. Det daglige læringsmiljø hvor mange grundlæggende læringselementer læres. Det kan eksempelvis være i garderoben, hvor vi arbejder med børns selvhjulpethed, samlinger, hvor vi arbejder med opmærksomhedstræning, turtagning mv., i legen, hvor vi arbejder med sociale relationer osv. Derudover har vi de mere vokseninitierede læringsmiljø, som er når vi arbejder med pædagogiske projekter eksempelvis temaer om lande, dyr osv.

I 0-6 års alderen har børn det største læringspotentiale, hvor barnet er åbent og nysgerrig for alt. Derfor arbejder vi også i Tjørneparken med mål for, hvad barnet skal lære/udvikle i sin tid i Tjørneparken. Målbeskrivelser skal være tilgængelige for forældrene, således det er synligt hvilket læring der arbejdes med i forhold til børnene. Vi vil gerne bedømmes på proces frem for på produkter.

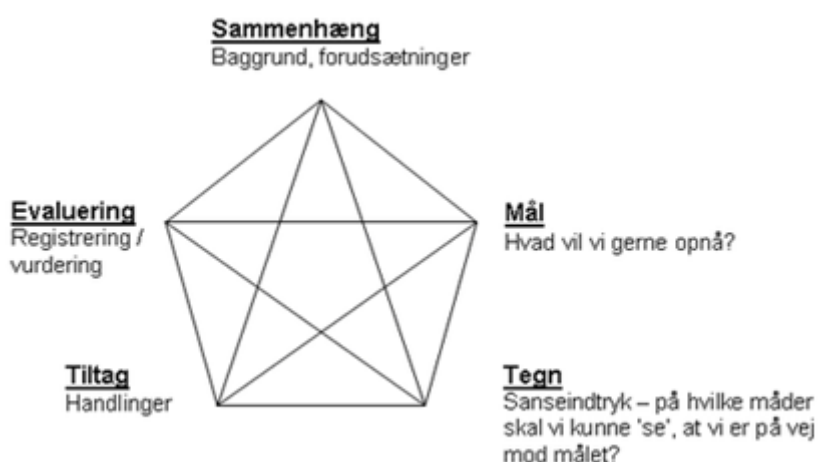
Barnets perspektiv

Barnets perspektiv vil være centralt i Tjørneparken og vil blive medtænkt i alle forhold til arbejdet i institutionen, planlægning, de pædagogiske initiativer, dagsrytme, arbejde på tværs af stuerne mv. Således medtænkes og beskrives "hvorfor vi gør, som vi gør" i arbejdet, og hvor barnets interesse/læring er?

---

3. Dagtilbuddets valg af pædagogiske metoder i forhold til den didaktiske del af læreplansarbejde.

I forbindelse med eksempler på brug af pædagogiske metoder, har vi i Tjørneparken valgt at anvende SMTTE-modellen. SMTTE er en model til planlægning og udvikling af aktiviteter, hvor man skal konkretisere sine mål og fokusere på, hvad det er, man skal sanse, se, høre, føle, mærke på vej mod målet og er en dynamisk model, hvor man kan bevæge sig mellem de fem elementer, så det passer til konteksten (www.uvm.dk):

I forhold til det mere dybdegående arbejde med Læreplanstemaerne, har vi udover små projekter, valgt at have to store temaer om året, og arbejde med dem i en kontinuerlig proces, hvor flere eller alle læreplanstemaer indgår på en mere sammenhængende måde og i større fordybelse, så børnene oplever den naturlige sammenhæng, der er mellem læreplanstemaerne.

De seks læreplanstemaer er:

- 1) Barnets alsidige personlige udvikling (personlige kompetencer)
- 2) Sociale kompetencer
- 3) Sprog
- 4) Krop og bevægelse
- 5) Natur og naturfænomener
- 6) Kulturelle udtryksformer og værdier

I overensstemmelse med ovenstående valg af arbejdsproces, afsluttede vi således første halvdel af 2016 med temaet "Mig og min familie", med en fernisering af alle børnenes kreative værker over temaet, hvor flere læreplanstemaer havde indgået i temaet, bl.a. barnets alsidige personlige udvikling, sociale kompetencer, sprog, krop & bevægelse og kulturelle udtryksformer og værdier.

I det næste år vil der blive arbejdet med temaerne "Mobbefri zone" og "Min verden", hvor der igen vil blive arbejdet i ca. seks måneder med hvert tema. Ved at anvende SMTTE modellen kan vi i samme model planlægge, måle, dokumentere og evaluere et projekt og en given indsats.

I sommerperioden er børnehavebørnene samlet på tværs af huset og i 6 uger planlægger personalet to og to et tema med udgangspunkt i SMTTE modellen, som børnene arbejder med i en eller to uger ad gangen. Sidste års temaer var blandt andet "Vand", "Dengang mormor var barn", "Fra jord til bord" og "Cirkus". De udarbejdede modellen kan genanvendes år efter år, i forskellige børnekonstellationer og give nye perspektiver.

Udover de store projekter/temaer arbejder vi i dagligdagen med alle de seks forskellige læreplanstemaer, som en naturlig del af hverdagslivet. Alsidig personlig udvikling (f.eks. når børnene øver sig i selv at tage tøj af og på), sprog (f.eks. gennem de daglige samtaler og dialogisk læsning), krop & bevægelse (f.eks. når man leger på legepladsen eller laver rytmik), natur og naturfænomener (f.eks. når vi er i naturen, kigger på fugle, sår frø, fryser vand og optør is), kulturelle udtryksformer og værdier (f.eks. når vi laver jul- og påsketing, afholder fastelavn, laver Sankt Hans bål osv.)

3.a Konkret beskrivelse af et projekt ud fra SMTTE i forhold til 0-3 årige børn

Et eksempel på et konkret projekt i vuggestuen er "Månedens dyr" fra 2015.

Deltagere:

Alle børn og voksne i vuggestuen. Alle deltager i noget, alle deltager ikke i alt.

Mål:

Vi ønsker, at alle børn bliver præsenteret for forskellige dyr.

Vi ønsker, at alle børn lærer dyrenes lyde. Enten ved at kunne sige dem eller kunne udpege dyret på lyden.

Projektbeskrivelse:

Hver måned sætter vi fokus på et nyt dyr i vuggestuen. I januar 2015 søsætter vi projektet med "musen". Gennem forskellige aktiviteter kommer vi rundt om musen på mange leder og kanter. For eksempel vil vi møde musen i litteraturen og læse "Malle Mus". Vi vil lege "Katten efter musen", klæde os ud som mus, finde musens naturlige levesteder og smage musens mad. (Stort ostebord må være på sin plads!)

Børnene får desuden muligheden for at møde en levende mus, da vi i januar anskaffer os en midlertidig kælemus. Hvordan lugter sådan en mus? Hvad spiser den? Hvad drikker den? Hvordan ser dens lort ud? Månedens efter skifter dyret ud med et nyt. Det kunne være en giraf, en snegl, et får eller et helt andet dyr. Vi kommer ikke til at anskaffe os hverken kælegiraffer eller kælefår, men kunne godt møde en giraf i Zoologisk Have eller mærke fåreuld, når fårene bliver klippet i foråret.

Læreplanstemaer:

Alle læreplanstemaer vil blive anvendt. For eksempel til Mussemåned:

Natur: Vi går på udkig efter mussehuller på Volden.

Sprog: Ordforrådet udbygges gennem de erfaringer børnene får med Emmentaler, Gouda og Mellemlagret.

Krop og bevægelse: Puls stiger og bentøj bliver øvet, når katten kommer ud på legepladsen for at fange alle de udklædte musseunger.

Tegn:

Børnene viser, at de er interesserede i projektet ved at snakke om mus, hente bøger om mus til at kigge i og få læst højt, ved at efterspørge musselege og -aktiviteter.

Dokumentation:

Vi dokumenterer via fotos og beskrivelser.

Evaluerings:

Projekter evalueres efterfølgende i forhold til hvad som fungerede godt, hvilket vi vil gøre mere af, samt det som ikke fungerede, som vi ikke vil gentage.

3.b Konkret beskrivelse af et projekt ud fra SMTTE i forhold til 3-6 årige børn

Et konkret eksempel på et projekt i børnehaven er "Mig og min familie" fra 2016.

Sammenhæng:

Familien som social konstruktion.

Hvem er jeg?

Hvordan kan familier se forskellige ud?

Hvor/hvordan bor vi forskelligt?

Mål:

Vi vil styrke barnets selvforståelse, identitet og fællesskabsfølelse, ved at barnet får:

- Kendskab til sit eget fysiske/psykiske væsen
- Øje på hinanden som individuelle mennesker med følelser, behov og kompetencer
- At hvert barn kan præsentere/sætte ord på sin egen familie/hjem
- Blik for diversitet i forhold til familieformer
- Forståelse for at tilhøre en familie/et fællesskab

Tegn:

At barnet:

- Bruger flere ord/begreber om sig selv og sin familie
- Italesætter sit eget ydre
- Italesætter sine følelser
- Børnene italesætter hinandens kompetencer
- Taler om sin familie
- Ud fra deres illustrative hjem "Her bor jeg", fortæller om dets hjem
- Udviser tolerance overfor forskelligheder

Læreplanstemaer:

Natur: Vi går på ture til de enkelte børns hjem og oplever naturen på vejen.

Sprog: Ordforrådet udbygges gennem erfaringer med temaet.

Alsidig personlig udvikling: Selvforståelse og forståelse af andre.

Dokumentation:

Vi dokumenterer via børnenes tegninger, børnenes familieplancher, fotos og beskrivelser.

Fælles tiltag:

- Alle stuer tager ud til børnenes adresser og tager et billede af hvert enkelt barn foran hoveddøren
- Alle børn laver planche af sig selv og sin familie
- Afholdelse af fælles fernisering torsdag den 14. april 2016 kl. 15-17, hvor barnet kan vise sin familie rundt.

Evaluerings:

Projekter evalueres efterfølgende i forhold til hvad som fungerede godt, hvilket vi vil gøre mere af, samt det som ikke fungerede, som vi ikke vil gentage.

---

4. Institutionens årsplan/årshjul august 2016 – juli 2018

Tjørneparkens årsplan afspejler den overordnede planlægning af året, herunder forberedelse af de forskellige traditioner, mens de to årlige temaer vil være i en sammenhængende periode hver på ca. seks måneder jf. foregående afsnit. Som også nævnt i foregående afsnit, arbejdes der i dagligdagen med alle læreplanstemaer, som en naturlig del af hverdagslivet.

Barnets alsidige personlige udvikling tænkes her i forhold til hvert enkelt barn, hvor vi med udgangspunkt i barnets personlighed, evner og kunnen arbejder med barnets udvikling gennem samtale, spejlinger, guidning m.v. De sociale kompetencer medtænkes f.eks. i forhold til samling, at lære/kunne vente på tur, at kunne lytte til andre, at kunne skiftes mv. Tilsvarende er sprog centralt i dagligdagen, da vi ser det som værende grundlæggende og en nødvendighed for barnets udvikling på mange områder f.eks. for at kunne forhandle i sociale sammenhænge, for at kunne indgå i sociale relationer, for at kunne udtrykke sig og for at kunne modtage og agere på en kollektiv besked. Således er der dagligt fokus på sprog i form af højtlesning, rim og remser, dialogisk læsning og lignende.

Vi har i Tjørneparken nogle fantastiske udendørsarealer og vi bestræber os på, at alle børn, både i vuggestuen og i børnehaven er ude hver dag. Således er vuggestuebørnene ude i videst mulige omfang og børnehavebørnene er ude minimum to timer midt på dagen i alt slags vejr!

Derudover planlægges for så vidt muligt ugentlige ture for alle børn, hvor igennem også krop og bevægelse bliver medtænkt, når børnene løber, cykler, klatrer i træer, sjipper, spiller bold osv. Natur og naturfænomener er også medtænkt, når børnene leger i vores grønne arealer, når der laves bål, når børnene finder snegle, plukker blomster og også når de er på ture til Volden m.v. Dette fokus støttes i høj grad af samarbejdet med Rødovre kommunes naturpædagog, som børn og personale på skift er på tur med og når science bussen er kommet forbi med inspirerende tiltag.

Efter at der i en årrække har været fokus på at få Science integreret i daginstitutionsarbejdet, betragtes det nu som en del af mulige aktiviteter i daginstitutionen. I de kommende år vil fokus blive på Kulturhistorie, hvor kommunes konsulent vil støtte institutionen i de forskellige aspekter og de mange muligheder i temaet, hvilket kunne være en del af de kulturelle udtryksformer og værdier, som også er medtænkt i flere af traditionerne i huset.

August 2016			September 2016			Oktober 2016			November 2016		
M	1	31	T	1		L	1		T	1	
T	2		F	2		S	2		O	2	Skoleparathedssamtaler
O	3	Sommerferie	L	3		M	3	40	T	3	
T	4	aktiviteter	S	4		T	4		F	4	
F	5		M	5	36	O	5		L	5	
L	6		T	6		T	6		S	6	
S	7		O	7		F	7		M	7	45
M	8	32	T	8		L	8		T	8	
T	9	Sommerferie	F	9		S	9		O	9	
O	10	aktiviteter	L	10		M	10	41	T	10	
T	11		S	11		T	11		F	11	
F	12		M	12	37	O	12		L	12	
L	13		T	13		T	13		S	13	
S	14		O	14		F	14		M	14	46
M	15	33	T	15		L	15		T	15	
T	16		F	16		S	16		O	16	
O	17		L	17		M	17	42	T	17	
T	18		S	18		T	18	Efterårsferieuge	F	18	
F	19		M	19	38	O	19		L	19	
L	20		T	20		T	20		S	20	
S	21		O	21		F	21		M	21	47
M	22	34	T	22		L	22		T	22	
T	23	Sommerfest	F	23		S	23		O	23	
O	24	forberedelser	L	24		M	24	43	T	24	Juletema
T	25		S	25		T	25		F	25	Advent
F	26		M	26	39	O	26	Halloween	L	26	
L	27		T	27		T	27	Tema	S	27	
S	28		O	28		F	28		M	28	48
M	29	35	T	29		L	29		T	29	
T	30	Fodboldturnering	F	30		S	30		O	30	
O	31					M	31	44			

December 2016			Januar 2017			Februar 2017			Marts 2017		
T	1		S	1		O	1		O	1	
F	2	Juletema	M	2	1	T	2	Fastelavns	T	2	Forårstema
L	3		T	3	Vintertema	F	3	forberedelse	F	3	(Natur)
S	4		O	4		L	4		L	4	
M	5	49	T	5		S	5		S	5	
T	6		F	6		M	6	6	M	6	10
O	7		L	7		T	7		T	7	
T	8		S	8		O	8		O	8	
F	9		M	9	2	T	9		T	9	
L	10		T	10		F	10	Fastelavn	F	10	
S	11		O	11		L	11		L	11	
M	12	50	T	12		S	12		S	12	
T	13		F	13		M	13	7	M	13	11
O	14		L	14		T	14		T	14	
T	15		S	15		O	15		O	15	
F	16		M	16	3	T	16		T	16	
L	17		T	17		F	17		F	17	
S	18		O	18		L	18		L	18	
M	19	51	T	19		S	19		S	19	
T	20		F	20		M	20	8	M	20	12
O	21		L	21		T	21		T	21	
T	22		S	22		O	22		O	22	
F	23		M	23	4	T	23		T	23	
L	24	Jul	T	24		F	24		F	24	
S	25		O	25		L	25		L	25	
M	26	52	T	26		S	26		S	26	
T	27		F	27		M	27	9	M	27	13
O	28		L	28		T	28		T	28	
T	29		S	29					O	29	
F	30		M	30	5				T	30	
L	31	Nytår	T	31					F	31	

April 2017			Maj 2017			Juni 2017			Juli 2017		
L	1		M	1	18	T	1		L	1	
S	2		T	2		F	2		S	2	
M	3	14	O	3		L	3		M	3	27
T	4		T	4		S	4		T	4	Sommerferie
O	5		F	5		M	5	23	O	5	Aktiviteter
T	6		L	6		T	6		T	6	
F	7		S	7		O	7		F	7	
L	8		M	8	19	T	8		L	8	
S	9		T	9		F	9		S	9	
M	10	15	O	10		L	10		M	10	28
T	11	Påske	T	11		S	11		T	11	Sommerferie
O	12		F	12	St. Bededag	M	12	24	O	12	Aktiviteter
T	13		L	13		T	13		T	13	
F	14		S	14		O	14		F	14	
L	15		M	15	20	T	15		L	15	
S	16		T	16		F	16		S	16	
M	17	16	O	17		L	17		M	17	29
T	18		T	18		S	18		T	18	Sommerferie
O	19		F	19		M	19	25	O	19	aktiviteter
T	20		L	20		T	20	Midsommer forberedelse	T	20	
F	21		S	21		O	21		F	21	
L	22		M	22	21	T	22	Skt. Hans bål	L	22	
S	23		T	23		F	23		S	23	
M	24	17	O	24		L	24		M	24	30
T	25		T	25	Krist. Himmelfart	S	25		T	25	Sommerferie
O	26		F	26		M	26	26	O	26	aktiviteter
T	27		L	27		T	27		T	27	
F	28		S	28		O	28		F	28	
L	29		M	29	22	T	29		L	29	
S	30		T	30		F	30		S	30	
			O	31					M	31	

August 2017			September 2017			Oktober 2017			November 2017		
T	1	31	F	1		S	1		O	1	Skoleparathed- samtaler
O	2		L	2		M	2	40	T	2	
T	3	Sommerferie aktiviteter	S	3		T	3		F	3	
F	4		M	4	36	O	4		L	4	
L	5		T	5		T	5		S	5	
S	6		O	6		F	6		M	6	45
M	7	32	T	7		L	7		T	7	
T	8		F	8		S	8		O	8	
O	9	Sommerferie aktiviteter	L	9		M	9	41	T	9	
T	10		S	10		T	10		F	10	
F	11		M	11	37	O	11		L	11	
L	12		T	12		T	12		S	12	
S	13		O	13		F	13		M	13	46
M	14	33	T	14		L	14		T	14	
T	15		F	15		S	15		O	15	
O	16		L	16		M	16	42	T	16	
T	17		S	17		T	17		F	17	
F	18		M	18	38	O	18	Efterårsferieuge	L	18	
L	19		T	19		T	19		S	19	
S	20		O	20		F	20		M	20	47
M	21	34	T	21		L	21		T	21	Juletema
T	22		F	22		S	22		O	22	Advent
O	23	Sommerfest forberedelser	L	23		M	23	43	T	23	
T	24		S	24		T	24	Halloween Tema	F	24	
F	25		M	25	39	O	25		L	25	
L	26		T	26		T	26		S	26	
S	27		O	27		F	27		M	27	48
M	28	35	T	28		L	28		T	28	
T	29		F	29		S	29		O	29	
O	30		L	30		M	30	44	T	30	
T	31					T	31				

December 2017			Januar 2018			Februar 2018			Marts 2018		
F	1		S	1		O	1		O	1	
L	2		M	2	1	T	2	Fastelavns	T	2	Forårstema
S	3		T	3	Vintertema	F	3	forberedelse	F	3	(Natur)
M	4	49	O	4		L	4		L	4	
T	5		T	5		S	5		S	5	
O	6		F	6		M	6	6	M	6	10
T	7		L	7		T	7		T	7	
F	8		S	8		O	8		O	8	
L	9		M	9	2	T	9		T	9	
S	10		T	10		F	10	Fastelavn	F	10	
M	11	50	O	11		L	11		L	11	
T	12		T	12		S	12		S	12	
O	13		F	13		M	13	7	M	13	11
T	14		L	14		T	14		T	14	
F	15		S	15		O	15		O	15	
L	16		M	16	3	T	16		T	16	
S	17		T	17		F	17		F	17	
M	18	51	O	18		L	18		L	18	
T	19		T	19		S	19		S	19	
O	20		F	20		M	20	8	M	20	12
T	21		L	21		T	21		T	21	
F	22		S	22		O	22		O	22	
L	23		M	23	4	T	23		T	23	
S	24	Jul	T	24		F	24		F	24	
M	25	52	O	25		L	25		L	25	
T	26		T	26		S	26		S	26	
O	27		F	27		M	27	9	M	27	13
T	28		L	28		T	28		T	28	
F	29		S	29					O	29	
L	30		M	30	5				T	30	
S	31	Nytår	T	31					F	31	

April 2018			Maj 2018			Juni 2018			Juli 2018		
L	1		M	1	18	T	1		L	1	
S	2		T	2		F	2		S	2	
M	3	14	O	3		L	3		M	3	27
T	4		T	4		S	4		T	4	Sommerferie
O	5		F	5		M	5	23	O	5	Aktiviteter
T	6		L	6		T	6		T	6	
F	7		S	7		O	7		F	7	
L	8		M	8	19	T	8		L	8	
S	9		T	9		F	9		S	9	
M	10	15	O	10		L	10		M	10	28
T	11	Påske	T	11		S	11		T	11	Sommerferie
O	12		F	12	St. Bededag	M	12	24	O	12	Aktiviteter
T	13		L	13		T	13		T	13	
F	14		S	14		O	14		F	14	
L	15		M	15	20	T	15		L	15	
S	16		T	16		F	16		S	16	
M	17	16	O	17		L	17		M	17	29
T	18		T	18		S	18		T	18	Sommerferie
O	19		F	19		M	19	25	O	19	aktiviteter
T	20		L	20		T	20	Midsommer	T	20	
F	21		S	21		O	21	forberedelse	F	21	
L	22		M	22	21	T	22		L	22	
S	23		T	23		F	23	Skt. Hans bål	S	23	
M	24	17	O	24		L	24		M	24	30
T	25		T	25	Krist. Himmelfart	S	25		T	25	Sommerferie
O	26		F	26		M	26	26	O	26	aktiviteter
T	27		L	27		T	27		T	27	
F	28		S	28		O	28		F	28	
L	29		M	29	22	T	29		L	29	
S	30		T	30		F	30		S	30	
			O	31					M	31	

---

5. Inklusion. Børn i udsatte positioner

I Børnehuset Tjørneparken har vi ladet os inspirere af forskellige perspektiver om inklusion. Bent Madsen¹ definerer således at en socialt inkluderende pædagogik handler om at skabe fællesskaber, hvor forskellighed betragtes som en ressource og hvor der arbejdes målrettet på at modvirke eksklusionsprocesser. Rasmus Alenkær² definerer inklusion som den dynamiske og vedvarende proces, hvori institutionen øger mulighederne for tilstedeværelse og oplevelse af fællesskab, aktiv deltagelse og læringsmæssigt udbytte for alle.

I Tjørneparken arbejder vi med inklusion ved at se på det enkelte barns kompetencer og ressourcer og understøtter dem til at indgå i forskellige fællesskaber. Alle børn skal føle sig set, hørt og respekteret. De skal have et tilhørsforhold og være deltagende i et eller flere fællesskaber, større eller mindre.

Som del af Rødovre kommunes beredskab, har man endvidere mulighed for at arbejde med den såkaldte LTU-model for daginstitutionsområdet (se www.puc.skoleintra.dk). LTU-modellen (Læring, Trivsel, Udvikling) er et analyse- og handleværktøj, som personalet kan anvende, hvis man har et barn, som har (udviklet) en u hensigtsmæssig adfærd, som ikke trives, som er i en udsat position eller lign. Ved at analysere barnet gennem personalets observationer, kan det sætte fokus på hvornår og i hvilke sammenhænge barnets adfærd er hensigtsmæssig, hvilket giver personalet konkrete handlemuligheder for at gøre mere af det, som fungerer. I opfølgingsfasen kan man se, hvad som har virket og justere tiltagene om nødvendigt. Ved hjælp af de iværksatte handlinger kan man hjælpe barnet i dets læring, trivsel og udvikling.

Er handlemulighederne ikke tilstrækkelige, er LTU et rigtigt godt grundlag for at gå videre i Rødovre kommunes support system, hvor næste trin kunne være at bringe barnet op i "Åben Rådgivning" eller "Lokalisering", hvorefter der igen er mulighed for at søge hjælp i kommunens PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning), som kan være talepædagog, fysio- eller ergoterapeut, psykolog eller andet.

5.a. Institutionens arbejde med inklusion i forhold til 0-6 årige børn - eksempler

I Børnehuset Tjørneparken arbejder vi med afsæt i børnenes kompetencer hen imod, at alle børn oplever sig selv som en del af et børnefællesskab.

For at sikre at få børn i udsatte positioner med i børnefællesskaber, bestræber os på at arbejde med børnene i mindre grupper, at sikre tydelige rammer, at fastsætte strukturerede aktiviteter med vejledt voksendeltagelse samt at planlægge voksenstyrede aktiviteter.

Vi arbejder på at styrke børnenes kompetencer til at indgå i børnefællesskaber, hvor det kræver, at de er aktive medspillere og bidragere, ved med udgangspunkt i det enkelte barn at finde dets ressourcer og interesser og anvende dem. Endvidere at sikre en inkluderende børnekultur, som åbner op for fællesskabet og i højere grad inviterer til leg.

Vi er inspireret af Kjær³ i forhold til konkrete eksempler på, hvordan man arbejder med inklusion både i vuggestuen og i børnehaven, hvor f.eks. det sidste punkt helt er i tråd med Vygotsky og zonen for nærmeste udvikling.

---

¹ Bent Madsen (2009): Inklusionens pædagogik

² Rasmus Alenkær (2008): Den inkluderende skole

³ Bjørg Kjær (2010): Inkluderende pædagogik

- At sikre en systematisk guidning af børn i forhold til socialt samspil
- Systematisk at italesættelse/afkodning af følelser, aflæsninger, relationer i samspil med børnene
- At arbejde systematisk med at gøre børn i udsatte positioner ”attraktive”
- At arbejde systematisk med en positiv kontakt og opmærksomhed til alle børn
- At arbejde systematisk og aktiv håndhævelse af, at ingen børn skal føle sig forladt eller udsat, (særligt i konfliktsituationer)
- At arbejde systematisk med at give den hjælp, der er nødvendig, og trække sig, når barnet mestrer

5.b. Institutionens arbejde med inklusion i forhold til 0-6 årige børn – tegn på inklusion

Nedenfor er listet konkrete eksempler på, hvor man kan se tegn på, at man har en inkluderende kultur og at man har fået opbygget et inkluderende fællesskab⁴. Dette er, hvad vi konstant arbejder imod, både i vuggestuens børne- og personalegruppe, i børnehavens børne- og personalegruppe og i huset generelt, ligesom vi kontinuertligt arbejder imod at huset er eet.

- Alle børn og voksne føler sig velkomne
- Børn hjælper hinanden
- Medarbejderne har et godt samarbejde
- Dagtilbuddets medarbejdere og forældre indgår i samarbejde
- Medarbejdere skaber sammenhæng mellem det, der sker i dagtilbud og begivenheder i hjemmet
- Medarbejdere har et godt samarbejde med Forældrebestyrelsen
- Alle dele af lokalsamfundet er inddraget i dagtilbuddets arbejde

---

6. Overgange: Hjem – dagtilbud – skole

I Tjørneparken arbejder vi ud fra en overgangspædagogik, som tager udgangspunkt i fælles retningslinjer for børn i Rødovre kommune.

Når vi modtager nye børn, har vi opstartssamtale med forældrene. Her drøfter vi det specifikke barn og institutionen og dagligheden og etablerer også herigennem den tillid, som det fremtidige samarbejde bygger på og som er yderst relevant for barnets læring, udvikling og trivsel.

Tilsvarende afholdes samtale med forældrene i forbindelse med overgang fra vuggestuen til børnehaven. Når vi modtager børn fra andre institutioner i Rødovre og når vi afleverer børn til andre institutioner, gør vi brug af et overgangsskema, som er udviklet til fælles brug i Rødovre kommune, hvor vi altid sikrer at vi har forældrenes samtykke/underskrift, når vi udveksler oplysninger vedr. børnene.

I det sidste år i børnehaven inden skolestart, har vi i Tjørneparken valgt at arbejde på tværs af stuerne og etablere en ”stor/skolegruppe”, hvor de ældste børn samles til forskellige begivenheder, som er specielt målrettet gruppen. Der arbejdes her med forskellige temaer og aktiviteter, som kræver den modenhed, som de fleste børn først får det sidste år.

Samtidig oplever vi, at børnene danner tættere relationer til flere jævnaldrende børn i institutionen, børn som de senere kommer i skole med, hvilket giver dem et større netværk, når de starter i de lokale skoler.

Af aktiviteter relateret til skolegruppen kan nævnes:

Skoleparathedssamtaler

Projekter rettet mod de ældste børns niveau

---

⁴ Booth & Ainscow (2007): Inkluderingshåndbogen
36cd5b7f-af44-4807-9514-ebc080fbb99c.DOCX/Maj 2016

Projekter rettet mod den fremtidige skolegang
Besøg i skole/SFO
Afslutningsdag med medaljer og diplomer
Gallafest

Hvert år i løbet af foråret leverer vi oplysninger til skole/SFO om de kommende skolebørn. Her anvendes skolernes overleveringsskemaer, som forældrene læser/underskriver inden de sendes til skolen.

---

7. Børnemiljøvurdering

Børnemiljø handler om, hvordan børn trives med hinanden og med de voksne, både i forhold til de fysiske rammer inde og ude, men også i forhold til de psykiske og de æstetiske forhold. Arbejdet med børnemiljøet skal sikre et miljø, som fremmer børnenes sundhed, trivsel, udvikling og læring og skal for så vidt muligt vurderes i et børneperspektiv og inkludere børnenes oplevelser.

Nedenfor vil vi kort redegøre for overvejelser omkring børnemiljøet set fra med voksenøjne i et børneperspektiv, nederst i afsnittet vil vi komme ind på børnemiljøvurdering i et børneperspektiv.

Det psykiske børnemiljø

Vi arbejder i institutionen konstant på at børnene skal trives, jf. vort værdigrundlag.

Det æstetiske børnemiljø

Vi arbejder løbende på at sikre det æstetiske børnemiljø, hvor vi fremadrettet vi have ekstra fokus på kvalitet ved valg af materialer, indretning og inventar, som skal medvirke til et bedre og motiverende æstetisk børnemiljø, som kan give børnene positive og udfordrende sanseoplevelser og samtidig sikre en større ensartethed/kvalitet i hele institutionen.

I forbindelse med den gennemgående renovering af Tjørneparken, som har fundet sted i 2015/2016, har institutionen fået nye vinduer og døre, hvilket har højnet det æstetiske udtryk markant, og efterfølgende har vi arbejdet på, at implementere en forbedret indretning og et forbedret udtryk i hele institutionen.

Det fysiske børnemiljø

I Tjørneparken har vi nogle fantastiske udendørsarealer, som giver rig mulighed for fysisk udfoldelse, både for vuggestuebørnene og for børnehavebørnene. Vuggestuens legeplads ligger separat og er indhegnet, hvilket giver nogle trygge rammer og samtidig er den indrettet, så legepladsen giver børnene mulighed for mange forskellige udfordringer.

Børnehavens legeplads er også indhegnet og indeholder mange forskellige zoner, en stor legeplads med sandkasse, et grønt areal og en indhegnet boldbane, med mulighed for også at cykle. Der er således mulighed for både fysisk aktive aktiviteter og stille aktiviteter og giver rig mulighed for at blive udfordret.

I middagspausen er det af sikkerhedsmæssige årsager udelukkende den store legeplads som anvendes, da der er færre personale pga. afholdelse af frokostpauser.

Sandkasserne er overdækket med solsejl, så børnene skånes for direkte sol, vi sikrer korrekt underlag under gyngerne mv. og at der er meget forskelligt legetøj til rådighed, som opbevares i et skur og tages frem efter behov/ aktivitet.

Hvert forår bliver legepladsen gennemgået for eventuelle fejl og mangler, som udbedres og i år er der af kommunen givet et større beløb til renovering af legepladserne/de grønne områder, hvorfor legepladserne i år vil få et godt løft.

De fysiske rammer indendørs er begrænset af størrelse, men indrettes så optimalt som muligt, for at kunne etablere forskellige legezoner.

Imidlertid har vi i 2016 fået godkendt en nedgang i børnetallet, hvilket har frigivet en stue, som er konverteret til et fællesrum. Stuen er blevet indrettet, så der er mulighed for mange forskellige aktiviteter, både for børnehaven og for vuggestuen.

Derudover medtænkes alle indendørsarealer, kroge, garderober, gange, køkkener til aktiviteter mv.

Således anvender de store vuggestuebørn løbetrykker på gangen, mens der i børnehaven opsættes tæpper i børnehavens garderober for at skabe afgrænsede rum til leg.

Vi har gode faciliteter i form af legetøj, bøger, materialer, hvor vi løbende prioriterer, hvad vi skal investere i, på kort og lang sigt, afhængig af budgettet.

Rengøring foretages dagligt af Rødovre kommunes rengøring og den oplever vi meget tilfredsstillende. Brug af rengøringsmidler medtænkes og løbende opdateres, så de lever op til gældende krav. Hovedrengøring foretages to gange årligt, mens vinduespudding finder sted fire gange årligt.

For at begrænse snavs på gulvene er institutionen en "sko-fri-zone", hvor vi har indført brug af "blå futter" i hele institutionen, et initiativ der til stadighed vil være fokus på.

I forhold til den foregående pædagogiske læreplan (2014/2016), er de fleste af de planlagte aktiviteter blevet gennemført, idet stigrelser er opsat i kælderen til etablering af "Legetek", indretning af de enkelte stuer er planlagt og indkøb iværksat, mobile skillevægge er indkøbt og vaskesøjle i vuggestuen er flyttet for bedre arealudnyttelse.

Fremadrettet er vore ønsker:

- Opdatering af institutionens køkkener som alle trænger til et løft.
- Køb af nye borde til børnene med støjdempende belægning.
- Opdatering af badeværelsesfaciliteterne specielt i vuggestuen, men også i børnehaven, for at gøre det lidt mere lækkert.

Børnemiljøvurdering i børneperspektiv

For at sikre at børnemiljøet også vurderes i et børneperspektiv under hensynstagen til børnenes alder og modenhed, vil i med udgangspunkt i materialet fra DCUM, børnemiljø "Børnemiljøtermometeret", få kortlagt børnemiljøet via spørgeskemaer og observationskemaer og deraf udvælge et eller flere fokusområder, som vi skal arbejde videre med.

Således blev undersøgelsen udført i 2016 af institutionens kommende skolebørn, hvor 17 af 30 børn fik svaret. Resultatet viste at så at sige alle adspurgte var glade for at gå i børnehaven og kunne lide de øvrige børn.

En piges svar til spørgsmålet "Savner du nogen at lege med i børnehaven", kom efter lidt betænkningstid, "Ja, Laiba", så der blev svaret et lidt misvisende "Ja" og det viser en af DCUM undersøgelsens svagheder. 2/3 af børnene svarer, at de bliver drillet, mens alle svarer, at de bliver hurtigt venner igen, modsat er der ingen af børnene, som selv driller ☺.

Alle børnene kan lide de voksne i børnehaven og synes at der er voksne, som lytter til dem og trøster hvis nødvendigt.

Alle børn mente, at der var godt legetøj i institutionen og at vi har en god legeplads, at der var steder indenfor, hvor man kunne lege stille, men ingen steder indenfor, hvor man kunne lege vildt, hvilket vi kun kan bekræfte børnene i, og så være glade for vores udendørsarealer og de muligheder, som vort nye fælleslokale kan give i den henseende. Resultatet af undersøgelsen gav ingen klare indsatsområder.

Børnene fandt mange af spørgsmålene meget underlige og undersøgelsen kedelig, jo længere de kom i den lidt tidskrævende undersøgelse. Fremadrettet vil vi overveje, om DCUMs undersøgelse er vejen frem eller om der er alternative muligheder for at undersøge børnemiljøet.

8. Plan for samarbejdet med forældrebestyrelsen om den pædagogiske læreplan – Milepæle.

I Tjørneparken har vi et meget velfungerende samarbejde med Forældrebestyrelsen, med åben dialog/kommunikation og et konstruktivt samarbejde.

Udover at vi mødes til diverse fællesaktiviteter i huset, sommerfest, luciaoptog, bedsteforældreplantedag m.v., mødes forældrebestyrelsen fire gange årligt til de ordinære møder. og i år har Forældrebestyrelsen stået for et weekend arrangement for forældre, hvor et stort antal forældre fik lavet en lang række forefaldende opgaver i institutionen i form af forbedringer, oprydning og opdatering af institutionen, indenfor, i kælderen og udenfor. Et arrangement som er medvirkende til at understøtte, at vi er fælles om institutionen og til at give medejerskab.

Arrangementet var en meget stor succes og nye tilsvarende arrangementer er allerede i støbeskeen.

I forhold til nærværende version af den pædagogiske læreplan (2016-2018), har den været til kommentering i Forældrebestyrelsen og efterfølgende blevet drøftet på Forældrebestyrelsesmøde, for at sikre fælles fodslag.

9. Har I mere på hjertet

Vi har i år sammen med Forældrebestyrelsen valgt at ændre institutionens navn fra "Børneinstitutionen Tjørneparken" til "Børnehuset Tjørneparken". Navnet signalerer den nye æra efter renoveringen og samtidig har navnet har en "blødere" klang og signalerer endvidere vort mål med at være "Et hus".

---

¹ Vygotsky definerer den nærmeste udviklings zone med følgende ord:

"...the zone of proximal development. It is the distance between the actual development level as determined by independent problem solving and the level of potential development as determined through problem solving under adult guidance or in collaboration with more capable peers" (Vygotsky 1978, s 86).

² Flow (jf. Mihaly Csikszentmihalyi): Flowoplevelse, optimaloplevelse; oprindeligt kaldet autotelisk oplevelse, hvor aktiviteten bliver værdifuld i sig selv; harmonisk tilstand af fuld opmærksomhed om og engagement i en aktivitet; oplevelse af nydelse ved overensstemmelse mellem mål og handlemuligheder; kan tilstræbes viljemæssigt og opnås inden for alle livets områder, som fx arbejde, leg, samvær, musik (Hansen, M. 2006, Psykologisk-pædagogisk ordbog).

³ Anerkendelse skal ses som en grundlæggende holdning, hvor den anden (barnet) ses som autoritet i forhold til sin egen oplevelse. Anerkendelse bidrager til kontakt med og styrkelse af individers forhold til sig selv, og udvikler tillid til egne oplevelser og tanker. Gensidig anerkendelse bidrager til en relation, hvor begge parter får muligheder for at træde frem som ligeværdige subjekter, og hvor parterne er i stand til at skifte perspektiv i betydningen, at forstå, hvordan begivenheder og omstændigheder opleves fra den andens synspunkt, uden at miste grebet om sit eget.